

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

16 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Țurcan Anatolie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 10 martie 2020 și sentinței Judecătoriei Comrat, sediul Central din 05 decembrie 2019, declarat de către inculpatul

Vitan Alexandru Xxxxx, născut la xxxxx, originar din s. Xxxxx r-l Xxxxx domiciliat s. Xxxxx str. Xxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 12.05.2017-05.12.2019
2. instanța de apel: 09.01.2020-10.03.2020
3. instanța de recurs: 30.06.2020- 16.09.2020

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat, sediul Central, din 05 decembrie 2019, examinând cauza în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Vitan Alexandru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 251 Cod penal, la amendă în mărime de 1 000 de unități convenționale, ceea ce constituie suma de 20 000 de lei.

A fost respinsă ca nefondată cererea depusă de apărătorul inculpatului Vitan Alexandru, avocatul Cazmalî Vladimir, privind aplicarea față de inculpat a prevederilor Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

A fost admisă parțial acțiunea civilă și s-a încasat în beneficiul BC „Energbank” SA, din contul lui Vitan Alexandru, suma de 386 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului material cauzat prin infracțiune.

În rest, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea civilă înaintată de BC „Energbank” SA.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat, în fapt, că Vitan Alexandru, fiind conducătorul „Vitanimpexagro” SRL, a comis înstrăinarea bunurilor gajate în următoarele circumstanțe.

La 18 aprilie 2012, între BC „Energbank” SA și „Vitanimpexagro” SRL a fost încheiat contractul de gaj, potrivit condițiilor căruia „Vitanimpexagro” SRL i-a transmis BC „Energbank” SA în gaj, în scopul garantării rambursării creditului în sumă de 1 211 563 de lei, tehnica agricolă sub formă de:

- tractorul „Belarus 952” la costul de 160 000 de lei;
- stropitoarea de model „TL 2018” la costul de 60 000 de lei;
- semănătoarea de model „UPS-8-02” la costul de 78 000 de lei;
- cultivatorul de model „KSU-12-01” la costul de 88 000 de lei.

Bunurile vizate, potrivit condițiilor contractului, trebuiau să fie păstrate la „Vitanimpexagro” SRL, conducătorul căreia era inculpatul Vitan Alexandru.

Ulterior, din cauza neexecutării obligațiilor contractuale, la 18 septembrie 2014, Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău, a pronunțat o hotărâre cu privire la transmiterea în posesia BC „Energbank” SA a unităților de tehnică agricolă sus-menționate.

Însă, în încălcarea obligațiilor asumate de păstrare a bunurilor sus-menționate, despre ce indică semnătura lui Vitan Alexandru pe contractul de gaj din 18 aprilie 2012, ultimul, la 12 decembrie 2014, a înstrăinat bunurile gajate către „Agro-Sadîm” SA, în legătură cu care fapt BC „Energbank” SA i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 386 000 de lei.

Prima instanță a încadrat aceste acțiuni ale inculpatului în baza art. 251 Cod penal, conform indicilor calificativi: *„înstrăinarea bunurilor gajate, săvârșită de o persoană care era obligată, conform legii, să asigure integritatea lor”*.

3. Avocatul Cazmalî Vladimir în numele inculpatului a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia în partea respingerii cererii părții apărării privind aplicarea față de inculpat a prevederilor Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova și a admiterii acțiunii civile înaintate de BC „Energbank” SA, precum și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, de liberare a inculpatului de răspundere penală în temeiul Legii nominalizate și de respingere ca neîntemeiată a acțiunii civile a BC „Energbank” SA.

În argumentarea apelului, făcând trimitere la prevederile art. 219 alin. (1) și 2) pct. 1) Cod de procedură penală și art. 14 alin. (2) Cod civil în redacția în vigoare la data înstrăinării bunurilor gajate, a invocat că persoanele cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin infracțiune pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin restituirea contravalorii bunurilor pierdute în urma săvârșirii infracțiunii, iar prin pierderea bunurilor se înțelege ieșirea acestora din patrimoniul victimei infracțiunii.

Aici, a evidențiat că bunurile gajate, pe care inculpatul le-a înstrăinat, nu i-au aparținut BC „Energbank” SA cu drept de proprietate, or BC „Energbank” SA are doar un drept real asupra acestor bunuri și, în calitate de creditor gajist, este în drept să le solicite de la noul proprietar, care este de rea-credință.

A indicat că în conformitate cu art. 483 alin. (2) lit. b) Cod civil în redacția în vigoare la data înstrăinării bunurilor gajate, creditorul gajist este în drept, în cazul neexecutării creanței sale, să pună sub urmărire obiectul gajului dacă debitorul gajist a înstrăinat obiectul gajului încălcând prevederile art. 477 alin.(3) Cod civil, situație ce se atestă în speță.

Astfel, a afirmat că în situația respectivă, pierdere iremediabilă a bunurilor ar putea însemna doar imposibilitatea creditorului gajist BC „Energbank” SA de a pune sub urmărire bunurile gajate în temeiul art. 483 alin. (2) lit. b) Cod civil în redacția în vigoare la data înstrăinării bunurilor gajate, din motive obiective (e.g. bunurile nu mai există în natură, au fost distruse etc.).

A menționat că, în condițiile în care BC „Energbank” SA nu a făcut uz de acest remediu juridic, BC „Energbank” SA nici nu a suferit un prejudiciu material în sensul art. 219 alin. (1) și 2) pct. 1) Cod de procedură penală și art. 14 alin. (2) Cod civilă în redacția în vigoare la data înstrăinării bunurilor gajate, ceea ce dictează posibilitatea aplicării față de inculpat a prevederilor Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 10 martie 2020, a fost admis apelul declarat, fiind casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Vitan Alexandru în baza art. 251 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală. A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de BC „Energbank” SA cu privire la încasarea din contul inculpatului a sumei de 770 451, 68 lei cu titlu de reparare a prejudiciului material cauzat prin infracțiune. S-a încasat în beneficiul BC „Energbank” SA, din contul lui Vitan Alexandru, suma de 386 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului material cauzat prin infracțiune. În rest, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea civilă înaintată de BC „Energbank” SA.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că prima instanță corect a reținut faptele și circumstanțele cauzei care duc la concluzia privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 251 Cod penal.

În același timp, instanța de apel a observat că inculpatul a săvârșit infracțiunea incriminată, care este una cu componentă materială, la data de 12 decembrie 2012, iar pentru săvârșirea acestei infracțiuni, legea penală prevede pedeapsa maximă sub formă de închisoare pe un termen de până la 3 ani.

Astfel, instanța de apel a reliefat că potrivit art. 16 alin. (3) Cod penal, infracțiunea pe care a comis-o inculpatul este una mai puțin gravă, iar art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal stipulează că persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

Respectiv, în temeiul art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel a concluzionat că circumstanțele expuse determină necesitatea încetării

procesului penal intentat în privința inculpatului în baza art. 251 Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

În continuare, instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 219 alin. (1) și 2) pct. 1) Cod de procedură penală, a notat că este justă concluzia primei instanțe privind încasarea în beneficiul BC „Energbank” SA, din contul inculpatului, a sumei de 386 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului material cauzat prin infracțiune.

6. Decizia instanței de apel este contestată cu recurs ordinar în termen de către avocatul Cazmalî Vladimir în numele inculpatului, acesta invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și solicitând casarea deciziei instanței de apel și sentinței primei instanțe în partea admiterii acțiunii civile înaintate de BC „Energbank” SA, precum și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, de respingere ca neîntemeiată a acțiunii civile a BC „Energbank” SA.

În argumentarea recursului, avocatul în numele inculpatului a reiterat motivele expuse în apel, precizând că instanța de apel nu le-a dat apreciere, limitându-se la concluzia că inculpatul a săvârșit o infracțiune cu componentă formală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală, au depus referință privind opinia asupra recursului declarat:

7.1 Procurorul, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7.2 Partea civilă BC „Energbank” SA, pledând pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și argumentele prezentate, Colegiul penal concluzionează asupra inadmisibilității acestuia, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi de drept procesual sau formal și de drept material sau substanțial. Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material.

În ceea ce privește temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocat de partea apărării, și anume erorile de drept când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărârea*

atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, Colegiul penal relevă că argumentele recurentului nu și-au găsit confirmare.

În esență, Colegiul penal atestă că, criticile recurentului se referă la faptul că instanțele de fond nu au ținut cont de aceea că în condițiile în care BC „Energbank” SA nu a făcut uz de remediul juridic prevăzut de art. 483 alin. (2) lit. b) Cod civil în redacția în vigoare la data înstrăinării bunurilor gajate, BC „Energbank” SA nici nu a suferit un prejudiciu material în sensul art. 219 alin. (1) și 2) pct. 1) Cod de procedură penală și art. 14 alin. (2) Cod civilă.

Verificând alegațiile recurentului în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt neîntemeiate, iar instanța de apel la adoptarea soluției de admitere a acțiunii civile în cuantumul sumei de 386 000 de lei, a ținut cont de prevederile legale aplicabile, adoptând o soluție corectă și întemeiată.

Totodată, argumentele recurentului în sensul că, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel cu referire la admiterea acțiunii civile în cuantumul sumei de 386 000 de lei, întrucât instanța de apel ar fi preluat argumentele primei instanțe, sunt nefondate. Or, instanța de apel, fiind investită cu atribuții devolutive asupra fondului cauzei, poate să-și însușească argumentele primei instanțe, fără ca aceasta să semnifice o omisiune de a se pronunța asupra tuturor motivelor invocate în apel sau o nemotivare a hotărârii. Pe de altă parte, faptul că instanța de apel, urmare a probelor administrate, a ajuns la concluzia primei instanțe ce ține de admiterea acțiunii civile în cuantumul sumei de 386 000 de lei, nu echivalează cu o nemotivare a hotărârii.

De altfel, instanța de apel a reținut că inculpatul a înstrăinat bunurile gajate, astfel a săvârșit o infracțiune cu componentă materială, fiind consumată din momentul producerii prejudiciului material și, pe baza prevederilor art. 219 alin. (1) și 2) pct. 1) Cod de procedură penală, a notat că este justă concluzia primei instanțe privind încasarea în beneficiul BC „Energbank” SA, din contul inculpatului, a sumei de 386 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului material cauzat prin infracțiune.

Iar, întinderea obligației de motivare poate varia în funcție de natura hotărârii și trebuie analizată în lumina circumstanțelor speței (*Ruiz Torija împotriva Spaniei din 09 decembrie 1994, pct. 29*). În același context, Colegiul penal menționează, că deși art. 6 § 1 al Convenției obligă instanțele judecătorești să-și motiveze hotărârile, însă Curtea a specificat că, acest lucru nu impune un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de parte (*Van de Hurk v. the Netherlands*), din hotărâre trebuie să rezulte cu claritate că problemele invocate în speță au fost abordate (*Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, pct. 30*).

Astfel, din decizia instanței de apel rezultă că, problema invocată de recurent a fost abordată de instanța de apel, conform prevederilor art. 219 alin. (1) și 2) pct. 1) Cod de procedură penală.

Mai mult, Colegiul penal reține că dat fiind caracterul accesoriu al acțiunii civile în procesul penal, soluția pronunțată în acțiunea civilă trebuie să fie în acord

cu soluția pronunțată în acțiunea penală, în ceea ce privește existența faptei, persoana făptuitorului și vinovăția acestuia. Astfel, în prima instanță, inculpatul a solicitat examinarea cauzei pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, recunoscându-și vinovăția, inclusiv sub aspectul cauzării BC „Energbank” SA prejudiciului material în sumă de 386 000 de lei.

Deci, Colegiul penal conchide că, judecând apelul părții apărării, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă de încasare în beneficiul BC „Energbank” SA, din contul inculpatului, a sumei de 386 000 de lei, cu titlu de reparare a prejudiciului material cauzat prin infracțiune, soluție care este argumentată și corespunde cumulului de probe administrate și verificate nemijlocit în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, care au primit aprecierea corespunzătoare prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punctul de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că erorile invocate în recurs nu și-au găsit confirmarea, iar hotărârea atacată este legală și întemeiată, astfel că recursul inculpatului urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) CPP, Colegiul penal

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 10 martie 2020, de către inculpatul **Vitan Alexandru Xxxxx**, în cauza penală în privința acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 15 octombrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Țurcan Anatolie